

Souhrnné výsledky konjunkturálního průzkumu v podnikové sféře

Český statistický úřad provedl v září 2012 celostátní konjunkturální průzkum názorů vedoucích pracovníků vybraných podniků z oblasti průmyslu, stavebnictví, obchodu a vybraných odvětví služeb. Tento průzkum byl zaměřen **jednak na hodnocení situace v hlavních oblastech podnikové ekonomiky v září a na krátkodobý výhled pro příští měsíce ve srovnání se situací, jak se jevila respondentům v období průzkumu.**

Průzkum se týkal 969 průmyslových podniků (tržby z průmyslové činnosti těchto podniků představují více než polovinu tržeb za průmyslové podniky celkem), ve stavebnictví 510 podniků, tento soubor pokrývá zhruba polovinu stavebních prací provedených podle dodavatelských smluv ve stavebnictví celkem, 274 podniků obchodu a 660 podniků vybraných odvětví služeb.

1. Konjunkturální průzkum v průmyslových podnicích

V **průmyslu** se v září hodnocení současné celkové **ekonomické situace** mírně snížilo. 24,8 % respondentů hodnotí svou ekonomickou situaci jako dobrou, 70,6 % jako uspokojivou a 4,6 % jako špatnou. V rámci zpracovatelského průmyslu byla ekonomická situace uspokojivá u respondentů se 73,6 % tržeb. Jako špatnou označili svoji ekonomickou situaci respondenti z oblasti zpracovatelského průmyslu se 5,2 % tržeb. Jedná se zejména o některé podniky výroby nábytku, opravy a instalace strojů a zařízení, výroby usní a zpracování dřeva kromě nábytku. Dobrá ekonomická situace byla u respondentů s 21,2 % tržeb ze zpracovatelského průmyslu.

Hodnocení současné **celkové poptávky** se nezměnilo, hodnocení **zahraniční poptávky** se zvýšilo. Úroveň celkové poptávky (knihy zakázek) považovali za uspokojivou respondenti s 85,6 % tržeb, respondenti s 1,9 % tržeb hodnotili úroveň celkové poptávky po své produkci jako vyšší a respondenti s 12,5 % tržeb jako nízkou. V rámci zpracovatelského průmyslu byla úroveň celkové poptávky v období průzkumu hodnocena jako uspokojivá u respondentů s 84 % tržeb, jako nízká u respondentů s 13,8 % tržeb a vyšší poptávka byla u respondentů s 2,2 % tržeb.

Pro zahraniční odběratele dodává část svých výrobků zhruba 89 % z celkového počtu vybraných podniků. Z nich podniky s 80,4 % tržeb považovaly úroveň **zahraniční poptávky** za uspokojivou, podniky s 16,7 % tržeb za nízkou a jako vysokou označili poptávku zahraničních partnerů respondenti s 2,9 % tržeb. Ve zpracovatelském průmyslu byla úroveň zahraniční poptávky považována za uspokojivou u respondentů se 78,9 % tržeb, u 17,8 % za nízkou a u 3,3 % za vysokou.

Výrobní činnost vzrostla u podniků se 6,9 % tržeb, poklesla u 20,1 % podniků a u podniků se 73 % tržeb byla výrobní činnost stabilizovaná. Ve zpracovatelském průmyslu se výrobní činnost zvýšila u respondentů se 7,8 % tržeb, snížení se týkalo podniků se 21,2 % a neměnnost podniků se 71 % tržeb.

Zásoby hotových výrobků se podle respondentů mírně zvýšily. Stav **zásob hotových výrobků** považovali v období průzkumu respondenti s 85,8 % tržeb za normální v sezóně. Podniky s 11,2 % tržeb mají své zásoby vyšší a podniky se 3 % tržeb nízké. Stav **zásob surovin a materiálů** považují respondenti reprezentující 92 % tržeb za normální v sezóně.

Očekávání vývoje **ekonomické situace** pro období příštích **tří měsíců** se nezměnila, pro příštích **šest měsíců** jsou vyšší než v srpnu. Zlepšení **ekonomické situace** v příštích třech měsících očekávají podniky s 9,4 % a zhoršení respondenti se 8,5 % tržeb, beze změny s 82,1 %. V průmyslu zpracovatelském se ekonomická situace zlepší u 9,9 % respondentů, u 9,6 % se zhorší a beze změny zůstane u podniků se 80,5 % tržeb.

¹⁾ Hodnocení je provedeno pomocí konjunkturálních sald, což je rozdíl mezi odpověďmi ve variantách zlepšení (růst) a zhoršení (pokles) vyjádřený v %

Pro příštích **šest měsíců** respondenti s 14,9 % tržeb očekávají zlepšení **ekonomické situace**, zhoršení s 10,4 % a respondenti představující 74,7 % tržeb se změnami úrovně ekonomické situace svého podniku neuvažují. Ve zpracovatelském průmyslu se ekonomická situace stabilizuje u respondentů představujících 72,1 % tržeb, ke zlepšení by mělo dojít u podniků se 16 % tržeb a ke zhoršení u podniků, které zahrnují 11,9 % tržeb za respondenty ze zpracovatelského průmyslu.

Celková poptávka (podle knihy zakázek) by se v **příštích třech měsících** ve srovnání se situací v období průzkumu neměla měnit u respondentů se 68 % tržeb, s oživením poptávky počítají respondenti s 15,2 % a se snížením respondenti s 16,8 %. Ve zpracovatelském průmyslu očekávají zvýšení celkové poptávky respondenti s 14,3 % tržeb, snížení očekává 18,1 % respondentů a neměnnost 67,6 % respondentů.

Celkový export by se měl zvýšit u respondentů s 10,9 % tržeb, s neměnností exportu počítají podniky, jejichž tržby činí 72,3 % za celý soubor a snížení exportu očekává 16,8 % respondentů. Ve zpracovatelském průmyslu očekávají zvýšení celkového exportu respondenti představující 12,4 % tržeb, pokles respondenti se 19,2 % tržeb a respondenti se 68,4 % tržeb se změnami exportu nepočítají.

Celkový dovoz by se měl v příštích třech měsících zvýšit u respondentů se 7,9 % tržeb za soubor podniků, které dovoz realizují, u respondentů se 74,9 % tržeb v této oblasti ke změnám nedojde a snížení dovozu předpokládají podniky se 17,2 % tržeb. Ve zpracovatelském průmyslu očekává 9 % respondentů zvýšení dovozu, 19,6 % snížení a 71,4 % respondentů neočekává změny.

Své **výrobní kapacity vzhledem k zakázkám** považují pro příští měsíce za dostatečné respondenti se 77,9 % tržeb. Více než dostatečné výrobní kapacity by měly být u 20,5 % a nedostatečné u podniků s 1,6 % tržeb. Ve zpracovatelském průmyslu jsou výrobní kapacity dostatečné u respondentů se 75 % tržeb, více než dostatečné u 23,2 % a nedostatečné u 1,8 % respondentů.

Respondenti očekávají pro příští tři měsíce neměnnost tempa **výrobní činnosti** a snížení **zaměstnanosti**. Zvýšení **výrobní činnosti** očekávají respondenti představující 14,7 % tržeb, se snížením počítá 16,3 % respondentů a respondenti se 69 % tržeb se změnami svých výrobních aktivit nepočítají. V oblasti zpracovatelského průmyslu očekávají růst výroby respondenti představující 13,2 % tržeb, neměnný vývoj 72,3 % respondentů a pokles výroby 14,5 % respondentů. Na otázku **zajištěnosti výrobních programů** z hlediska časové perspektivy odpovídali respondenti diferencovaně, a to zejména v souvislosti s odvětvovým zaměřením jejich výrobních aktivit.

S poklesem **zaměstnanosti** počítají respondenti v příštích třech měsících proti situaci v období průzkumu se 17,9 % počtu zaměstnanců. Respondenti se 77,5 % počtu zaměstnanců se změnami v této oblasti nepočítají a růst předpokládají podniky s 4,6 % zaměstnanců. Obdobné tendence očekávají pro příští tři měsíce také respondenti z oblasti zpracovatelského průmyslu.

Ve srovnání se situací v období průzkumu by se měl **růst cen** průmyslových výrobků týkat 6,9 % tržeb. Se snížením cen uvažují respondenti u 9,3 % tržeb a s neměnností u 83,8 % tržeb. Ve zpracovatelském průmyslu by se měly ceny zvýšit u 7,2 % tržeb, snížit u 10,6 % tržeb a 82,2 % tržeb zpracovatelského průmyslu by se cenové změny neměly týkat.

Co se týká **finanční situace** mělo v období průzkumu závazky po lhůtě splatnosti 19,8 % z celkového počtu podniků, které odpověděly (tržby těchto podniků představují 10,5 % tržeb za všechny vybrané podniky).

Schopnost podniků platit své závazky ve lhůtě splatnosti se v dalších třech měsících nezmění u 91,1 % počtu respondentů, u 4,4 % se zlepší a u 4,5 % se zhorší.

Úroveň **úvěrů** se bude vyvíjet podle názorů podniků diferencovaně. Se změnami v objemu úvěrů nepočítá 43,3 % počtu podniků, zvýšení úvěrů očekává 10,5 % a snížení 15,2 % počtu podniků. Úvěry nebude mít 31 % počtu podniků.

Saldo **indikátoru důvěry v průmyslu** konstruované jako průměr sezónně očištěných konjunkturálních sald ze tří ukazatelů (hodnocení celkové poptávky, zásoby hotových výrobků s opačným znaménkem a očekávaný vývoj výrobní činnosti) se celkově snížilo a oproti hodnotám ze září 2011 je také nižší.

2. Konjunkturální průzkum ve stavebních podnicích

Ve **stavebních** podnicích se hodnocení současné ekonomické situace v září snížilo. Hodnocení celkové poptávky se oproti srpnu téměř nezměnilo. V září hodnotilo 26 % respondentů svou **ekonomickou situaci** jako dobrou, 65,1 % jako uspokojivou a 8,9 % jako špatnou. **Stavební činnost** se zvýšila u podniků s 9,7 % objemu stavebních prací, k omezení stavební činnosti došlo u 18,2 % respondentů a u ostatních (s 72,1 % stavebních prací) ke změnám nedošlo.

Úroveň **celkové poptávky** po produkci svého podniku považovali v období průzkumu za uspokojivou respondenti s 38,1% stavebních prací. V podnicích, jejichž objem výroby představuje 61,7% stavebních prací, považovali jejich zástupci úroveň celkové poptávky za nižší.

Jako hlavní **bariéry růstu produkce** svého podniku označují respondenti nedostatečnou poptávku, respondenti představující 6,5 % stavebních prací bariéry růstu produkce nemají.

Očekávání vývoje **ekonomické situace** pro období příštích **tří i šesti měsíců** se snížilo. **Celková ekonomická situace** by měla podle výsledků průzkumu zůstat v **příštích třech měsících** stabilizovaná u respondentů se 80,5 % objemu stavebních prací za všechny respondenty. Zlepšení své ekonomické situace předpokládají respondenti se 7,4 % stavebních prací a zhoršení s 12,1%.

V **příštích šesti měsících** by se měla ekonomická situace zlepšit u respondentů se 7,4 % výroby. Zhoršení své ekonomické situace signalizují pro příštích šest měsíců respondenti s 28,6 % výroby, ke změnám proti období průzkumu by nemělo dojít u 64 % respondentů.

Respondenti očekávají pro příští tři měsíce pokles ve **stavební činnosti i zaměstnanosti**. **Stavební činnost** by se měla zvýšit u respondentů představujících 5 % stavebních prací. Ke snížení stavební činnosti by mělo dojít v tomto období u respondentů s 35,9 % stavebních prací a stabilizovaný vývoj předpokládají podniky s 59,1 % výroby za celý soubor. Co se týká očekávaného vývoje **zaměstnanosti** se stabilizací v této oblasti počítají respondenti se 62,6 % zaměstnanců za celý soubor. Zvýšení počtu zaměstnanců proti situaci v období průzkumu předpokládá 3,1 % respondentů a snížení 34,3 % respondentů.

Stavebníci vypovídali také o **kapacitním zajištění svého výrobního programu na příští měsíce**. Z celkového počtu odpovídajících podniků uvedlo 75,1 %, že jejich výrobní kapacity budou v příštích měsících vzhledem k zakázkám, objednávkám a probíhajícím jednáním dostatečné. Objem stavebních prací těchto podniků představuje 55,3 % stavebních prací. Nedostatečné výrobní kapacity bude mít 2,1 % počtu respondentů s podílem objemu stavebních prací 0,6 % a více než dostatečné kapacity by měly být u 22,8 % počtu respondentů (objem jejich stavebních prací představuje 44,1 %).

V průměru by měla být dle odpovědí respondentů **stavební výroba zakázkově zajištěna** na zhruba 8 měsíců dopředu.

Růst **cen** předpokládají respondenti u 2,6% své produkce, neměnnost u 79 % produkce a pokles prodejních cen očekávají respondenti u 18,4 % produkce.

Závazky po lhůtě splatnosti mělo 29,4 % počtu respondentů (objem stavebních prací těchto podniků představuje 19,1 % objemu za všechny respondenty).

Objem **úvěrů** se v příštích třech měsících nezmění podle výsledků průzkumu u 51,7% počtu podniků, zvýšení úvěrů předpokládá 8,4 % a snížení 10,6 % počtu podniků. Úvěry nebude mít 29,3 % počtu podniků.

Saldo indikátoru důvěry ve stavebnictví, konstruované jako průměr sezónně očištěných konjunkturálních sald ze dvou ukazatelů (hodnocení celkové poptávky a očekávaný vývoj zaměstnanosti v příštích třech měsících) se celkově v září snížilo a stále zůstává nižší než v září 2011.

3. Konjunkturální průzkum v obchodě

V odvětví **obchodu** se hodnocení současné **ekonomické situace** oproti srpnu zvýšilo. Jako dobrou hodnotilo v září **ekonomickou situaci** svého podniku 34 % respondentů, 56,4 % jako odpovídající sezóně a 9,6 % jako špatnou. Zásoby se snížily. Současný **stav zásob** hodnotilo 90,5 % respondentů jako odpovídající sezóně a vysoký stav zásob mělo 8,4 % respondentů.

Vyšší **požadavky na dodavatele** budou mít v příštích třech měsících respondenti se 25,1 % tržeb, stejné požadavky budou mít firmy s 66,6 % tržeb a s 8,3 % nižší. **Počet zaměstnanců** se v příštích třech měsících nezmění u 74,2 % respondentů, 15,8 % očekává růst a 10 % respondentů pokles. Stabilizované **ceny prodávaného zboží** předpokládají pro další tři měsíce respondenti s 80 % tržeb, 6,9 % předpokládá pokles a 13,1 % respondentů očekává růst.

Očekávání vývoje **ekonomické situace** pro období příštích **tří měsíců** jsou vyšší, pro příštích **šesti měsících** se nezměnila. Z názoru respondentů na vývoj **ekonomické situace** podniku očekávaný v příštích šesti měsících vyplývá, že podniky se 41,1 % tržeb očekávají zlepšení své ekonomické situace, s 50,9 % žádné změny nepředpokládají a 8 % podniků očekává zhoršení.

Saldo indikátoru důvěry, konstruované jako průměr sezónně očištěných konjunkturálních sald ze tří ukazatelů (hodnocení ekonomické situace, stav zásob s opačným znaménkem a očekávaný vývoj ekonomické situace) se meziměsíčně zvýšilo a v meziročním srovnání je také vyšší.

4. Konjunkturální průzkum ve vybraných odvětvích služeb

Ve **vybraných odvětvích služeb** se v září hodnocení současné **ekonomické situace** oproti srpnu nezměnilo. Ve vybraných odvětvích služeb hodnotilo svoji současnou **ekonomickou situaci** 50,6 % respondentů jako dobrou, 46,1 % respondentů ji hodnotilo jako odpovídající sezóně a 3,3 % jako špatnou.

Hodnocení zářijové **poptávky** se zvýšilo, její očekávání pro příští tři měsíce se téměř nezměnilo. Růst **poptávky** (knihy zakázek) po produkci podniku očekává 20,6 % respondentů, neměnný vývoj předpokládá 74,5 % respondentů a 4,9 % pokles. Neměnnost ve vývoji **cen** očekává 90,5 % respondentů, růst cen 4 % respondentů a 5,5 % pokles. Pokles počtu **zaměstnanců** očekává 23,4 % respondentů, neměnnost 64,4 % a růst počtu zaměstnanců 12,2 % respondentů. Očekávání vývoje celkové **ekonomické situace** pro příští **tři i šest měsíců** jsou vyšší.

Saldo indikátoru důvěry ve vybraných odvětvích služeb konstruované jako průměr tří sezónně očištěných ukazatelů (hodnocení ekonomické situace, hodnocení poptávky a očekávaná poptávka) se meziměsíčně zvýšilo, a i v meziročním srovnání je vyšší.